

Woensdag

den 4den September.

OFFICIEEL GEDEELTE.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

EXTRACT uit het Register der Resolutien van den Gouverneur Generaal ad interim van Nederlandsch Indie in Rade.

Batavia, den 2den Augustus 1833. (No. 1).

Gelet op de...

In overweging genomen de wettelijkheid eener algemeene... te verlenen indemniteit aan... als getuigen worden op... de ondervinding heeft doen zien, dat... niet minder dan acht centen daags per hoofd, als voldoende kunnen worden aangemerkt;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijc. Met intrekking, nu voor als dan, van de hier omtrent thans bestaande verordeningen, te bepalen, dat met primo januarij aanstaande, over geheel Java, aan elken inlandschen getuige, die door den regter wordt opgevoerd, en daardoor buiten zijne woonplaats moet verblijven daags; eene indemniteit zal worden uitbetaald van acht...

Ten tweede: Enz.

Extract enz.

Accordeert met voorschreven register.

De Adjunct Secretaris der Indische Regering,
VAN OLPEN.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal ad interim

Bij de landelijke ambtenaren:

Tot controleur der tweede klasse in de residentie Beroeng en Banjoewangie, de controleur der derde klasse in de residentie Soerabaja, J. E. P. D. Niepo.

Tot controleur der derde klasse in de residentie Soerabaja, de supernumerair ambtenaar A. N. T. de Senerpont

Tot supernumerair ambtenaar in de residentie Soerabaja, de klerk G. N. van Lawick.

Voorts is bij resolutie der Indische Regering van den 1den augustus jl. no. 3. tot bevestigen constructeur bij de... werven op Java, benoemd de onlangs uit Nederland aangekomen constructeur C. van Swieten.

MILITAIR DEPARTEMENT.

Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal ad interim, heeft bij besluit van den 1den augustus jl. no. 2. de navolgende dispositien genomen.

BEVORDERD:

Bij het algemeen depôt:

Tot 1ste luitenants, de 2de luitenants bij dat depôt J. H. van Doornum, A. Paardekoper, en J. M. Hagemans.

BENOEMD:

à la suite van het algemeen depôt:

Tot 2de luitenants bij het wapen der infanterie, de sergeanten bij het 7de bataillon infanterie J. C. B. Scholtz, en D. J. Koning, den sergeant majoor bij het 8ste bataillon B. Klaassen, den kadet sergeant van het 2de bataillon, F. D. T. van Heemskerk van Beest en den adjudant onder officier van het algemeen depôt P. van Grootveld.

OVERGEPLAATST:

Bij het korps sappeurs:

Den 2de luitenant bij het 4de bataillon C. A. de Brauw.

BATAVIA, den 2den September 1833.

Met het schip *Heinrich*, gezagvoerder *Flemming*, van Rotterdam, is alhier de belangrijke tijding aangebragt dat, den 21sten Mei, te Londen een voorloopig tractaat tusschen de Gevolmagtigden van Engeland, Frankrijk en Holland gesloten is, houdende opheffing van het embargo op onze schepen. Deze overeenkomst was nog denzelfden dag, ter ratificatie naar den Haag geexpedieerd. Bij dit tractaat wordt verder nog bepaald dat het garnizoen der citadel naar Holland zal kunnen terugkeren; dat de Scheldevaart weder geheel geopend zal zijn, en dat de wapenstilstand tusschen Holland en Belgie tot de finale reëling der geschillen voortduren zal.

In Belgie scheen de geest van ontevredenheid over *Leopold* en de bestaande orde van zaken aldaar, dagelijks toetenemen; en, op onderscheidene plaatsen, speciaal te Brussel en te Gent, hadden er deswege oploopen plaats gehad.

De berigten uit Frankrijk zijn oorlogzuchtig. Bij eene koninklijke ordonnantie van 19 mei wordt eene ligting van 80,000 man op de klasse van 1832 opgeroepen; en, in den laatsten kabinetsraad, had de Maarschalk *Soult* voorgesteld om te Valenciennes een kamp van 30,000 man opteslaan, en te Bayonne een dergelijk kamp te vormen. Daarmede schijnt in verband te staan hetgeen men vermeldde van het oprigten van zes groote legerkorpsen in Frankrijk, onder den naam van leger van het Noorden, van het Oosten, van de kusten van de Middellandsche zee, van de Pyreneën, van de Gironde en van de kusten van den Oceaan.

De Hertogin van *Berri* was den 10den Mei in het kasteel van Blaye, van eene dochter bevallen. Volgens een Proces-verbaal het zij, in tegenwoordigheid van de deertoe door de... van het vorstelijk huis van *Campa*... Deze... in zwaargelastigde van Napels bij het Hof der Nederlanden, en heeft zich gelijk-tijdig met de Hertogin, te Massa, bevonden.

Volgens de laatste berigten van Constantinopel is de russische magt aldaar veel aanzienlijker dan men verwacht had, en was er door verschillende expeditien uit Odessa een sterk leger op turkschen bodem bijeengebragt. Te Constantinopel lag 20,000 man.

De fransche scheepsmagt in de middellandsche zee werd meer en meer versterkt; en men verzekerde dat de engelsche admiraal *Otway* en een ander lid der admiraliteit, die te Parijs aangekomen waren, met den franschen Minister van Marine eene gecombineerde expeditie naar de Levant moesten beramen.

BATAVIA, den 3den September 1833.

STATEN GENERAAL.

De memorie van den Minister van Buitenlandsche zaken, *Verstolk van Soelen*, van den 26sten februarij, in antwoord op de nota, van den 14den dier maand, van Prins *Talleyrand* en Lord *Palmerston*, is van den volgenden inhoud:

Den 2den januarij 1833 deden de Zaakgelastigden van Frankrijk en van Groot-Britannie te 's Gravenhage aan den Nederlandschen Minister van Buitenlandsche zaken eene nota geworden, waarbij een ontwerp van overeenkomst tusschen de drie Mogendheden gevoegd was.

Bij die overeenkomst werd vastgesteld: de ontruiming van het wederzijdsch grondgebied; de vrije vaart op de Maas en hare zij-takken op den voet der overeenkomst van Mainz; de vrije vaart op de Schelde, zoodanig als die bestaan had sedert den 20sten januarij 1831; de gemeenschap door Limburg heen, zonder regt van doorvoer; de ontwapening van Holland en Belgie, en de opheffing van het embargo.

De Nederlandsche Regering—die van den aanvang af der onderhandelingen, voortgesproten uit den opstand van Belgie, en met oogmerk om tot eene schikking te geraken, reeds tot viermalen toe, en telken reize wanneer men op het punt was van te sluiten, de Mogendheden gevolgd was op het nieuwe terrein, waaraan dezelve telkens de voorkeur schenen te geven—weigerde niet om ten vijfden male den weg te betreden, dien men haar had voorge-

steld; en hoezeer zij dan ook de, al ware het slechts kortstondige, vertraging der definitive onderhandeling betreurde, beijverde zij zich toch, om, bij hare nota van 9 januarij, een gewijzigd ontwerp van voorloopige overeenkomst aan te bieden, welke zij zich bereid verklaarde met Frankrijk en Groot-Britannie, alsmede met Oostenrijk, Pruissea en Rusland, te sluiten.

In dit ontwerp trachtte zij het evenwigt tusschen de beide partijen te herstellen, door zekere schikkingen daarbij te voegen, die door de regten van Holland gevorderd werden. Want indien het voor Frankrijk en Groot-Britannie duidelijk was, dat de Belgen geenerlei voorloopige schikking konden aannemen, welke hun niet het dadelijk genot van de vaart op de Maas en op de Schelde gaf,—zoo was het voor Holland niet minder duidelijk, dat dit genot niet te zijnen nadeele aan België kon verleend worden.

Zonder deze wijzigingen zoude België, na de ondertekening der overeenkomst, die aan dat land bijna alles zoude verschaft hebben wat het verlangde, zonder eenigen last aan hetzelfde op te leggen, bijna geene beweegreden meer gehad hebben om eene definitieve schikking te sluiten; dezelve betroffen de heffing van een enig regt op de Schelde, zonder visitatie of formaliteiten van douane, gelijk Frankrijk en Groot-Britannie zelve verlangd hadden; een regt van doorvoer in Limburg, hetwelk nimmer één ten honderd te boven gaan, maar voor verreweg het meerendeel der handels-artikelen oneindig ver beneden dit maximum blijven zoude; en de betaling door België van deszelfs aandeel in de dienst der renten van de openbare schuld, ten bedrage eener jaarlijksche som van f8,000,000, te rekenen van 1° januarij 1833.

De gevolmagtigde der Nederlanden zoude niet geweigerd hebben, om in de bijzonderheden van de betoning en het loodswezen op de Schelde te treden, ofschoon dezelve minder geschikt waren voorgekomen, om in eene preliminaire overeenkomst vervat te worden.

Met opzigt tot het regt van doorvoer door Limburg dient aangemerkt, dat—toegegeven dat de Mogendheden bedoeld hadden om de gemeenschap door Limburg slechts aan gematigde straatgelden te onderwerpen,—dezelve aan Nederland de heffing der regten op de Schelde gewaarborgd hadden, overeenkomstig de tarieven van Mainz. Daarom kan dan ook het Nederlandsche Kabinet de gegrondheid niet erkennen der tegenwerping, ontleend uit den waarborg der Mogendheden, betrekkelijk den doorvoer door Limburg, terwijl de Koning zich genegen betoont om over den waarborg der Mogendheden, wat betreft de toepassing der tarieven van Mainz op de Schelde, in schikking te treden.

De bepaling, dat België zijn aandeel voor de openbare schuld, te rekenen van 1 januarij 1833, zoude betalen, was noodzakelijk:

1°. Ten einde Nederland en België in staat te stellen, om in tijds, dat is lang voor den vervalldag van 1 julij, hunne ontvangsten en uitgaven te regelen:

2°. Uithoofde der vertragingen, die het eindverdrag kon ondervinden door het aantal der belanghebbende partijen, door den verren afstand van eenige derzelve, en door het tijdsverloop, dat de uitwisseling der bekrachtigingen zoude vereischen; maar bijzonderlijk 3°. ten einde België te nopen, om zich niet aan de finale schikking te onttrekken.

Met het scherpste doorzigt was het onmogelijk te voorzien, dat deze bepaling, en het uitstellen der regeling van de aanmerkelijke achterstallen, waarin Nederland toestemde, zouden voorgesteld worden, als een duidelijk bewijs van de zucht om het sluiten van een eind-verdrag te beletten of te vertragen.

Toen de Konferentie van Londen dit aandeel op f8,400,000 begrootte, verbond zij hetzelfde niet uitsluitend aan andere bepalingen, getuige de uitdrukkelijke inhoud van het 48ste protokol met het daarbij gevoegde memorandum. Volgens hetzelfde protokol bragt zij daarvan slechts de, betrekkelijk zeer geringe, som van f 600,000 in rekening voor de toegestane handelsvoordeelen, terwijl toch die toegift, gelijk men het noemde, evenzeer ontsproot uit de verliezen, die Nederland geleden had.

In de laatste maanden van het jaar 1832 zag men, onder den naam van dwangmaatregelen, de uitoefening invoeren van eene politie in de onderlinge betrekkingen der natien, en te midden van den diepsten vrede een tot hertoe onbekend stelsel van vijandelijkheden tegen Nederland in werking brengen, waardoor de grondvesten van de onafhankelijkheid der volken ondermijnd, de eerste grondbeginselen van het staatsregt vernietigd werden, en het oppergezag van den sterkste in de plaats daarvan gesteld werd. Ondanks dit staatkundig verschijnsel bleef de Regering der Nederlanden, tegen welke deze aanranding van de Europesche Maatschappij meer bepaaldelijk gericht was, getrouw aan hare gewone taal van gematigdheid; zij wilde liever deze treurige bladzijde der geschiedenis aan de vergetelheid wijden. Dit was de taal, die zij voerde: »Wat »de opheffing van het embargo betreft, zoo stelt de Koning »te veel prijs op de vriendschappelijke betrekkingen met »Frankrijk en Groot-Britannie, om niet te verlangen, dat in »geen der artikelen van de overeenkomst enig spoor van »deze daad moge terugblijven. Bijgevolg stelt men voor om

» zich onverwijld te verstaan, nopens de opheffing van het » embargo; nopens de intrekking der bevelen, die uitge- » vaardigd zijn om de Nederlandsche schepen aan te houden, » en nopens het terugzenden met wapenen, goederen enz. der » Nederlandsche krijgslieden die thans in Frankrijk terug wor- » den gehouden." Van zijnen kant zoude het Hof van 's Gravenhage de tegen de Fransche en Britsche scheepvaart genomen maatregelen van wedervergoeding ingetrokken hebben; maar de zelfverloochening van het Nederlandsche Kabinet ging niet zoo ver, van te erkennen, dat de tegen hetzelfde gerigte onwettige stappen, aan degenen, die ze gedaan hadden, het regt gaven, om de intrekking daarvan in de schaal te werpen, ten einde nieuwe opofferingen aan Nederland op te leggen. Van dit oogpunt ging men uit bij het antwoord van 9 januarij. Later evenwel werd in de beide ontwerpen van den Nederlandschen Gevolmagtigde, welke ten deze op die der beide Mogendheden geschoeid waren, de opheffing van het embargo opgenomen onder de overige artikelen, en alstoen van de uitwisseling der ratificatiën afhankelijk gesteld.

Bij hetzelfde antwoord werden de handelingen wegens de verniedering der legers op den voet van vrede naar eene wisseling van Nota's verwezen, onder bijvoeging evenwel, dat deze maatregel geene zwaarigheden zoude ondervinden.—De aanmerking, dat de ontwapening van Nederland een maatregel van staatkundigen aard was, stond in verband met de gewapende tusschenkomst van Frankrijk in 1331 en 1832.

Eene der tegen den Nederlandschen gevolmagtigde te berde gebrachte grieven had betrekking tot zijne verklaring, dat hij slechts met de gevolmagtigden der vijf Hoven een eindverdrag kon ondertekenen. Te dien opzichte heeft hij zich intusschen, even als in den geheelen loop der onderhandeling, overeenkomstig zijne voorschriften en de tegenwoordige omstandigheden van Europa gedragen. Bij eene tegenovergestelde handelwijze, zoude het Hof van 's Gravenhage voor de eerste reis het verwijt verdiend hebben, dat het oneenigheid tusschen de Mogendheden trachtte te verwekken; een verwijt dat men onophoudelijk herhaald heeft, maar dat door alle de handelingen der Nederlandsche Regering gelogenstraft werd.—Niets toch zoude meer geschikt zijn geweest, om de vruchten te doen verliezen der offers, die Nederland zich in het belang des vredes getroost had, en om eene gevaarrijke verwijdering te doen ontstaan; en welken waarborg zoude men erlangd hebben voor de duurzaamheid en voor de uitvoering van een eindverdrag over de Belgische zaken, dat zonder medewerking der Hoven van Oostenrijk, Pruissea en Rusland gesloten ware? Ook herinnerde de Nederlandsche gevolmagtigde zich voortdurend, dat hij bij de Conferentie van Londen geaccrediteerd was geworden. Een zeer duidelijk bewijs had hij daarvan nog gegeven, door den 9 november aan den Graaf Grey het ontwerp van een verdrag tusschen den Koning en de vijf Mogendheden aan te bieden, hetwelk door Pruissea was voorgesteld geworden, en door aan Z. Exc. te verklaren, dat hij bereid was, om binnen de 24 uren het ontwerp van het Berlijnsche kabinet te ondertekenen als grondslag van het te sluiten verdrag. Zijn brief van 12 november aan Lord Grey drukt ten deze zijn geheele gevoelen uit.

Indien men nu al wilde veronderstellen, dat het destijds meer bepaald het artikel gold, hetwelk betrekking had tot het verdrag met België, zoo maakte toch het ontwerp van dat verdrag een wezenlijk gedeelte uit van dat met de vijf Hoven, hetwelk hierboven is aangehaald, en het sprong te meer in het oog, dat er niet aan gedacht werd om eene dier Mogendheden daarvan uit te sluiten, daar er nooit van gesproken was, om de zaak met slechts twee der Mogendheden ten einde te brengen. De Nederlandsche Gevolmagtigde had bovendien zorg gedragen de voorwaarde te vermelden: »indien alle de belang- » hebbende partijen evenzeer wenschten tot een einde te gera- » ken." De omstandigheid, dat de Russische gevolmagtigden zich uit de Conferentie verwijderd hadden, kon op zijnen stap bij den graaf Grey geenen invloed hoegenaamd hebben, daar hij den 9den november, en zelfs nog lang naderhand, zoo min als zijne Regering, op eene officiële wijze van die omstandigheid was onderrigt geworden. Zijn gedrag was dus steeds onveranderlijk hetzelfde; maar al was dit niet het geval geweest, dan bevroedt men toch nog niet hoe men aan de Nederlandsche Regering hare weigering zoude kunnen verwijten, om in februarij 1833, na de gebeurtenissen van Antwerpen, een eindverdrag te sluiten met twee Mogendheden, met welke zij, voor die gebeurtenissen, in november 1832, bereid zoude geweest zijn hetzelfde aan te gaan; noch ook hoe men uit die weigering zoude kunnen afleiden, dat zij ongeneigd ware om met de vijf Mogendheden een eind-verdrag te ondertekenen.

In zijne conferentiën met Mijne Heeren de Gevolmagtigden van Frankrijk en Grootbritannie werd het door het Hof der Nederlanden gewijzigde ontwerp van 9 januarij geheel en al verworpen, en gaven Hunne Excellentien hem te kennen, dat het ontwerp van 2 januarij ter zijde gelegd was. Zij bragten alstoen dit laatste ontwerp woordelijk weder te berde, met bijvoeging van de onzijdigheid en van den wapenstilstand, welk verwerpen en weder te berde brengen te opmerkelijker was, daar sommige der door Nederland voorgestelde wijzigingen slechts betrekking hadden tot het beginsel van wederkeerigheid in de redactie, hetgeen ten allen tijde in alle diplomatieke akten gebruikelijk is; en daar men zich niet wist te verklaren, waarom de nieuwe bezwarende bijvoegselen,

zoo zij noodzakelijk waren, niet reeds den 2den januarij waren voorgesteld geworden.

In een derde ontwerp, hetwelk te gelijker tijd door de Gevolmagtigden van Frankrijk en Groot-Britannie ingediend werd, en uit vijf artikelen benevens een additioneel- en afzonderlijk artikel bestond, werd de ontruiming van het wederzijdsch grondgebied, ten nadeele van Nederland, met stilzwijgen voorbij gegaan.

De Nederlandsche Gevolmagtigde stelde voor, om de redactie te verbeteren van de twee eerste artikelen, betrekkelijk de opheffing van het embargo en de terugkomst der thans in Frankrijk zijnde Nederlandsche krijgslieden.

Bij het derde artikel eischte Frankrijk en Groot-Britannie de erkenning der onzijdigheid van België, binnen de bij het verdrag van 15 november 1831 aan hetzelfde toegewezen grenzen. Maar deze onzijdigheid kan slechts het gevolg zijn van eene definitive schikking, vooreerst, om reden, dat anderszins de erkenning daarvan, ook die der onafhankelijkheid van België in zich zoude bevatten zonder eenige voordeelen, vergoeding of waarborg hoegenaamd voor Nederland; en ten tweede, omdat zij geheel afhankelijk is van de bepaling der grenzen van het wederzijdsch grondgebied, en van het bezetten daarvan door de respective partijen.

Bij het 4de artikel zoude men zich verbinden, om zich onverwijld met het eind-verdrag bezig te houden, en om de Hoven van Oostenrijk, Pruissen en Rusland uit te noodigen om daartoe mede te werken, en toch zoude het, volgens het afzonderlijk artikel de bedoeling zijn, dat het, bij dat artikel gevoegde ontwerp van het eindverdrag beschouwd moest worden als reeds stellig zijnde vastgesteld tusschen Frankrijk, Groot-Britannie, België en den Koning der Nederlanden, en dat de Hoven van Oostenrijk, Pruissen en Rusland uitgenoodigd zouden worden, om het gezegde ontwerp, waarvan (zoo als het artikel zich uitdrukt) zij den grondslag hadden goedgekeurd, in een eindverdrag te veranderen. De nota van 14 februarij legt den zin van dit artikel nog duidelijker bloot. »Op deze wijze, zegt zij, zouden de vredes-voorwaarden tusschen Nederland en België »finaal zijn vastgesteld geworden, alhoewel dan ook de mogelijkheid bestond, dat die voorwaarden niet onverwijld in »den bepaalden vorm van een eindverdrag gebragt wierden.»

Ten deze heeft het kabinet van 's Gravenhage zich niet weten te verklaren, hoe men zich zoude verbinden om zich onverwijld bezig te houden met een verdrag, dat reeds definitief was vastgesteld; noch hoe eene voorloopige overeenkomst eene schikking zoude moeten bespoedigen, indien zij het eindverdrag moest behelzen, waarvan het ontwerp niet eens aan den Nederlandschen gevolmagtigde is voorgesteld geworden; noch ook welk wezenlijk aandeel in de onderhandelingen voor de Hoven van Oostenrijk, Pruissen en Rusland zoude overblijven, indien men dezelve eindelijk uitnoodigde om tot den vorm mede te werken, en om eene akte in een eindverdrag te veranderen, die onafhankelijk van deze verandering, toch reeds van verbindende kracht ware; noch eindelijk welke de uitwerking en de gevolgen van het verdrag voor het staatkundig stelsel van Europa zouden zijn, bijaldien de drie Hoven niet beantwoordden aan bovengemelde uitnoodiging. Daar bovendien de Koning der Nederlanden, door de akte van aanneming der grondslagen van scheiding van 18 februarij 1831, de hoedanigheid heeft van contracterende partij met de vijf Mogendheden, zoo zoude het weinig met de diplomatieke vormen schijnen te strooken, indien men een eindverdrag met twee der Mogendheden vaststelde, en dit verdrag eeniglijk aan de drie andere Souvereinen onderwierp om hun zegel daaraan te hechten; en zulks te minder, daar hier de rede zoude zijn van de drie Hoven, die het verdrag van 15 november slechts onder voorbehoudingen hebben bekrachtigd, die alleen zij gerechtigd zijn te doen gelden.

Het laatste of vierde ontwerp eener voorloopige overeenkomst, hetwelk aan den Nederlandschen Gevolmagtigde is aangeboden, bestaat uit zes artikelen:

De twee eerste daarvan betreffen de opheffing van het embargo en de terugzending der Nederlandsche krijgs- en zee-lieden, die in Frankrijk gevangen worden gehouden. Ten aanzien van deze onderwerpen, waaromtrent de van de zijde van Nederland voorgestelde redactie verkieslijk schijnt te zijn, kan het niet moeilijk wezen zich te verstaan.

Volgens het eerste artikel, zoude bovendien de vaart op de Schelde vrij blijven, en hare vrijheid, tot op de sluiting van eene definitive schikking, gehandhaafd worden zoo als zij bestond op den 1sten november 1832. De Nederlandsche Gevolmagtigde, aan wien de Nederlandsche Minister van Buitenlandsche zaken, bij eene dépêche van 25 januarij, de beginselen zijner Regering op dit onderwerp had uiteengezet, meende een pand van vrede aan te bieden door het voorstel om de vaart op de Schelde voorloopig te regelen, niet op eene slechts voor de contractanten aan de eene zijde voordeelige wijze, maar door de wederkeerigheid van alle voordeelen als den wezenlijken grondslag van alle duurzame schikking aan te nemen. Terwijl hij dus de vrije vaart op de Schelde toegaf, keerde hij terug tot het protocol der Konferentie zelve, van 9 januarij 1831, waarbij die vrijheid was bepaald geworden, »zonder andere tolregten, of »regten van visitatie, dan in 1814, vóór de vereeniging, »bestaan hadden,» en ten einde geene de minste aanleiding

te geven tot tegenspraak van de zijde van België, vervatte hij het artikel overeenkomstig de eigene uitdrukkingen der verklaring van het zich noemende voorloopig bestuur te Brussel, van 15 december 1830.

Volgens het derde artikel, zoude Nederland, in afwachting der sluiting van het eindverdrag, de onzijdigheid van België, binnen de grenzen, vermeld bij het verdrag van 15 november 1831, erkennen, en zich tot eenen wapenstilstand verbinden.

Het vierde artikel zoude onmiddellijk voor den handel de vaart op de Maas openstellen, welke, tot op de vaststelling van een bepaald reglement te dien aanzien, onderworpen zoude worden aan de bepalingen der op den 31sten maart 1831 te Mainz geteekende overeenkomst.

Volgens het vijfde zoude men zich onverwijld met het eindverdrag bezig houden, en de Hoven van Oostenrijk, Pruissen en Rusland uitnoodigen, om daartoe mede te werken.

Het springt in de oogen, dat—ten zij men toegeve dat onwettige maatregelen regten verleenen, welke te voren niet bestonden, en dat bij gevolg derzelve intrekking eene vergoeding voor wezenlijke inwilligingen oplevert,—alle deze artikelen in het voordeel van België waren, en dat er geen één was, dat gunstige bepalingen voor Nederland behelste.

Men ging zelfs de zeer natuurlijke verplichting van België met stilzwijgen voorbij, om zich als schuldenaar te erkennen voor het loopend halfjaar der rente van de staats-schuld, overeenkomstig de grondslagen van scheiding, die in het artikel XVII waren vastgesteld: »Tot op den afloop van de werkzaamheden dezer Kommissarissen, zal »België gehouden zijn, om voorloopig en behoudens nadere verevening zijn aandeel voor de dienst der renten »op te brengen.»

Deze eenvoudige en beknopte uiteenzetting van den gang, dien de Nederlandsche Regering van het begin van januarij af, gevolgd heeft, met oogmerk om tot eene voorloopige overeenkomst te geraken; en van de aan haar gedane voorstellen, zal voldoende zijn, om op nieuw de opregtheid van hare staatkunde in het licht te stellen. Zij neemt de verantwoordelijkheid daarvoor, in al derzelve uitgestrektheid, op zich, en wanneer de oorzaken der tegenwoordige rampspoedige omstandigheden in het laatste beroep zullen gewogen worden, dan zal zij met een kalm geweten de uitspraak verbeiden van de hoogste Vierschaar, voor welke Vorsten en Volken moeten verschijnen.»

EUROPESCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van Zijne Majesteit van den 12 april hebben de volgende bevorderingen in het vaste korps zee-officieren plaats gehad, als:

Tot schout-bij-nacht, de kapitein ter zee *H. M. Dibbetz*.

Tot kapiteins ter zee, de kapitein-luitenants ter zee *A. de Monjé*, *J. van der Straaten*, *A. Anemaet*, *J. C. F. van Son*, *J. G. J. Diemer* en *E. B. van den Bosch*.

Tot kapitein-luitenants ter zee, de luitenants ter zee der 1ste klasse *J. F. Kist*, *E. G. van der Plaats*, *H. H. T. Coops*, *E. F. du Fés*, *G. den Berger*, *A. Klein*, *J. H. Jacot*, *L. J. de Vriese*, *S. R. van Franck*, *J. Enslie*, *W. de Raet*, *A. E. Tadsen*, *F. A. Söhngen*, *J. G. Huijs* en *G. Willinck*.

Tot luitenants ter zee der 1ste klasse, de luitenants ter zee der 2de klasse *J. Dunkel*, *G. van Braam*, *J. A. B. Tadsen*, *A. van Kempen*, *A. C. van Braam Houckgeest*, *F. X. R. 't Hooft*, *C. F. Stavenisse de Brauw*, *A. van Vloten jr.*, *W. Steffens*, *W. H. Scherius*, *W. H. Rink Zoutman*, *J. W. Stoll*, *J. A. ten Cate*, *J. W. F. Frucht*, *P. G. J. de Haze Bomme* en *A. de Lange*.

Tot luitenants ter zee der 2de klasse, de adelborsten der 1ste klasse *P. de Lange*, *J. W. Commelin*, *T. W. Straatman Hz.*, *A. H. Bisschop Grevelink*, *G. du Cloux jr.*, *D. Grootenhuis*, *P. J. D. Keuchenius*, *A. Hoek*, *H. F. Valentini*, *D. A. Meijer*, *G. Gersen*, *L. C. G. Bopp*, *A. A. M. de Geep*, *W. P. S. Jonquière*, *J. A. K. van Hasselt*, *S. Faber Huijs*, *W. A. Klijne*, *H. Huijgens*, *P. W. van Druten*, *C. V. Zwaanshals*, *A. D. van der Gon Netscher*, *H. A. Meijer* en *G. C. C. Pels Rijcken*.

Zijnde voorts aan den kapitein-luitenant ter zee *P. Arriens*, verbonden aan de opvoeding der koninklijke kleinzonen, in het bijzonder voor alles wat de marine betreft, de titulaire rang van kapitein ter zee, en aan den luitenant ter zee van de 1ste klasse *J. Kool*, onder-inspecteur over het loodswezen te Groningen, de titulaire rang van kapitein-luitenant ter zee verleend geworden.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 14den april. Over het oproer van den 3den houdt de Justitie nasporingen. Onder de personen, die in staat van beschuldiging komen, telt men, behalve doctor *Neuhof*, de geneesheeren *Bunsen* en *Bercheilmann*, beide jonge menschen van 28 en 23 jaren, en den advocaat *Gaerth*. De regering heeft de burgers vermaand, de gewonde oproerlingen, die bij hen gebergd zijn aan te geven. De toegangen der stad zijn door troepen bezet; de rust en orde zijn geheel hersteld.

Bij de oostenrijksche armee hebben weder menigvuldige bevorderingen plaats gehad. Acht generaal-majors zijn tot luitenants-veldmaarschalk en negen oversten tot generaal-majors benoemd.

(Vervolg van no. 95 der Javasche Courant.)

Te menigwerf hadden onze vaderen reden gehad, zich over de onregtvaardigheid der Engelschen te beklagen. Het was daarmede zoo ver gekomen, dat men van onze zijde besloot, daarover wraak te nemen, en hen, als vijanden van ons vaderland, door een meesterstuk van nationalen heldenmoed te vernederen.

Om zulks te bestaan, werd aan De Ruiter bevel gegeven, met eene aanzienlijke vloot in zee te steken, de Engelschen in hunne havens op te zoeken en hen tot een manmoedig gevecht uit te tarten. In 1667 was er te 's Gravenhage met Frankrijk, om met hetzelfde vereend de Engelschen aan te vallen, eene overeenkomst gesloten, van welke echter nimmer iets gekomen is, niettegenstaande onze Ruwaard de Wit, in zijnen lastbrief, door H. H. M. gemagtigd was, de vereeniging met de Fransche vloot tot stand te brengen. Voor ons, Nederlanders, was derhalve de eer bewaard gebleven om Koning Karel II in zijn eigen rijk te gaan bevechten, en op zijn eigen grondgebied hem tot den vrede te dwingen!

Den 17den mei 1667 kwam De Ruiter's vloot aan de Engelsche kust in het Koningsdiep ten anker. De Ruwaard van Putten, Cornelis de Wit, burgemeester van Dordrecht en broeder van den Raadpensionaris, begaf zich mede op dezen togt, aan boord van het schip van den admiraal van Gend, met 17 oorlogschepen en eenige andere kleinere vaartuigen, die naar de Teems vooruitgezonden waren. Ditsmaldeel vermeesterde het fort Sheerness op het eiland Chappy, nam van de aldaar aanwezige scheeps- en krijgsvoorraad het beste mede, verbrandde het overige, en alechte het, niet houdbare, fort.

De Ruiter zeilde met het gros der vloot tot voor Quinenburg; en begaf zich, met een klein vaartuig naar Chattam. Van Gend liep de rivier op tot dicht bij die haven, waar de meeste en grootste Koningschepen lagen. De Engelschen hadden, ten einde de doorvaart te versperren, te dier plaatse twee groote schepen en vier branders laten zinken, en bovendien hier de rivier afgesloten door middel eener zware ijzeren keten, loopende over kattern die op vloten drijvende waren. Achter die keten lagen vier schepen beneden en nog twee fregatten boven het kasteel, en te weêr zijde der keten waren op het land twee batterijen, ieder met acht stukken grof geschut beplant, die, door een overgroot getal kanonniers bediend, een geweldig en onafgebroken vuur onderhielden. Bij zulk eenen magtvollen tegenweêr scheen de doorvaart voor onmogelijk te moeten worden gehouden, en reeds begon men wegens de volvoering van het hoofddoel der onderneming aan het weifelen te geraken, toen de onverschrokken Jan van Brakel, die het minst bekwame fregat der vloot kommandeerde, aanbod haar den weg ter overwinning te banen. Hierop zeilde hij, de overige Hollandsche schepen voorbij, onversaagd tegen het vuur van alle de vijandelijke batterijen en schepen op, zonder zelf een schot te doen; tot bij de zoo even vermelde zware keten genaderd zijnde, brandde hij plotseling op een groot Engelsch fregat los, klampte hetzelfde aan boord en veroverde het als in één oogenblik. Nu zeilde Jan Danielsz, van de Rijn, met zijnen brander, de ijzeren keten aan stukken en stak daarop een groot Engelsch oorlogschip in brand. Drie andere vijandelijke insgelijks groote schepen ondergingen hetzelfde lot. De *Royal Charles*, werd verlaten en door onze booten genomen. Het was het prachtigste en grootste schip der geheele vloot.

Den volgende dag waren weer en wind gunstig ter voortzetting van den zoo heldhaftig ondernomen als aanvankelijk gelukkig bekroonden aanval, waarom dan ook het plan werd ontworpen om nog vier, hooger op liggende, groote koningsschepen te vernielen. De Ruiter verordende al het noodige, en, onder het trotseren van alle denkbare gevaren, werden zijne bevelen volbragt. Toen eenige branders, onder het op de citadel door de vijandelijke oorlogschepen onafgebroken voortgezette vuur, dezelve voorbij zeilden, wierp De Ruiter zich in eene sloep. De Ruwaard de Wit, dit ziende, vroegde hem: »Waar wilt gij henen?» *Ik zal, was zijn antwoord, gaan zien hoe ons volk 't daar zal maken.* De Ruwaard hernam daarop: »Ik zal u dan vergezelschappen.» Zoo voeren zij te zamen derwaarts. De Ruiter voerde nu zelf één der branders aan, en gaf de noodige orders hoe het voor de overigen aan te leggen. Dit slaagde derwijze gelukkig, dat drie der grootste en duchtbaarste schepen van geheel Engeland, ieder 80 stukken geschuts voerende, tot het water toe afbrandden, en één vierde dergelijk schip ter naauwernood zich vermogt te redden. De Hertogen van York en van Albemarle, die, zoo als men uit den mond van eenige krijgsgevangenen vernam, daags te voren nog op deze drie schepen geweest waren, en welke hooge personen destijds te Rochester of daaromstreeks zich onthielden, zagen hier al den roem en al de glorie der onlangs nog zoo ontzaggelijke Engelsche scheepsmagt in vlam en rook vergaan, en het verbranden onzer koopvaardijsschepen in het Vlie met den brand der Koninklijke oorlogschepen betaald gezet. Dit grootsch en stoutmoedig en niet minder wél geslaagd bestaan vervulde de Engelschen derwijze met schrik, angst en vrees dat, zoo ter zee als te land, door de Engelschen de wanhopigste middelen van tegenweêr tegen de, zoo zij meenden, hen op zee nazettende en met eene landing hen bedreigende, alles-overwinnende Hollanders werden in het werk gesteld. Bij Woolwich deden zij negen en te Blackwall vier schepen zinken om den Nederlandsche schepen het verder opvaren te beletten; allerwege werden langs de kusten batterijen aangelegd en met geschut beplant, en met geforceerde marschen rukten van alle punten korpsen troepen ter hulpe aan, Maar ook heerschten in alle die maatregelen wanorde en verwarring. De Hertogen York en Albermarle bragten in het graafschap Kent voetvolk en ruitery op de been om den Hollanders te belletten aldaar eene landing te doen, en om er de ingezetenen deswegens gerust te stellen. Doch het doen eener landing lag niet in het plan der Hollandsche onderneming, en toen eindelijk ook de wind tegenliep, werd van onze zijde besloten, om, met de behaalde schitterende zegepraal zich te vergenoegen, en met de vloot naar het Vaderland terug te keeren.

Zoo hadden derhalve, in waarheid, de door den donder van het Nederlandsche geschut daverende Theems, en de uit Chattam opgerezen vuurkolommen aan gansch Europa verkondigd, dat het *Nederlandsche volk zich niet ongewroken laat beleedigen!* Geen wonder, dat zulk eene onderneming groot in hare uitwerkselen was; dat zij de Engelschen van toon deed veranderen, en spoedig den Bredaschen vrede ten gevolge had. Hoe in Oud-Nederland het Vaderlandsch gevoel in blijde verrukking werd opgetoogen op de mare dezer luisterrijke zegepraal, van welke de als krijgshuit opgebrachte schepen het glorievol bewijs opleverden, laat zich geredelijk beseffen. Hoe het daarentegen in Engeland met de gemoederen geschapen stond, ontwaart men klaarblijkelijke uit hunne geschiedschrijvers. Hume (1) ontveinst geenszins het geleden verlies, en voegt er zelfs bij, dat bijaldien Lodewijk XIV zijne vloot, zoo als hij, krachtens de boven vermelde overeenkomst, er toe verplicht was, bij de onze had gevoegd, de gevolgen voor Engeland onberekenbaar noodlottig zouden zijn geweest. Wij gingen voort met de Engelsche kusten te bedreigen en zij hielden het zelfs voor een met eenen triomf gelijk staande voorregt, dat wij Harwich niet innamen; hetgeen Temple, uit Brussel waar hij zich bevond, aan lord Arlington schrijven deed: »Daar wij nu toch in eene crisis liggen, zoo is elk toeval hetwelk ons gelukkig voorbij gaat, zoo veel gewonnen, en geeft hoop op herstel.» (2) en deze schrijver toonde onzen De Wit wél te kennen, door er bij te voegen, dat deze nimmer de vloot zoude werkeloos laten zoo lang niet de uitwisseling van het vredetraktaat was voltrokken.

(het vervolg hierna.)

[1] *History of England*. Vol. II p. 92.[2] *Temple's Works*. Vol. I p. 28.

ADVERTENTIEN.

Benoodigd een wissel op Canton, ten bedrage van 1,709 spaansche matten.

BATAVIA, De Directeur Generaal van Financien,
den 2den september 1833. J. C. REIJNST.

—De Directeur van 's Lands Middelen en Domeinen, maakt bij deze bekend dat de belasting op de slaven over het loopende jaar, volgens het bepaalde bij resolutie der Hooge Regering de dato 28sten juni 1828 no. 36 (staatsblad no. 52) op geheel Java en Madura moet voldaan worden gedurende de maanden juni, juli, augustus en september, dat dezelve geheel in koperenmunt kan worden voldaan, en dat mitsdien tot de ontvangst dezer belasting, voor zoo veel de Residentie Batavia betreft, nog gedurende deze maand, dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd, zal gevaceerd worden ten kantore van den algemeenen ontvanger te Weltevreden; wordende alle belastingschuldigen uitgenoodigd zich deze kennisgave ten nutte te maken, ten einde niet te vervallen in de boete, op het verzuim van betaling vastgesteld.

BATAVIA, De Directeur voornoemd,
den 3den sept. 1833. J. DU PUIJ.

—De commissie tot verbetering der indische zeekaarten, brengt bij deze ter kennis van alle zeevarenden, dat bij het uitzeilen van *Pudang*, door den luitenant ter zee der 2de klasse *M. L. Kool*, kommanderende *Z. M. schoener JANUS*, ontdekt geworden is een *kliprif* van 3 a 4 kabel lengten uitgebreidheid, op verscheidene plaatsen droog en met hevige branding omringd, gelegen in de peilingen van *Poeloe Njamok of Muskito Z. 49° 0.*
Poeloe Tiega of Toran N. 2° 0.

De Kapitein ter Zee.
BATAVIA, President van gen. commissie,
den 3den september 1833. E. J. C. WARDENBURG.

De Resident van Batavia brengt bij deze ter kennis van het publiek dat de volgende banknoten kopergeld vermist zijn te weten:

Drie groot ieder f 1,000 (en niet f 100, zoo als in de vorige courant abusivelijk is opgegeven), waarschijnlijk gemerkt no. 96, 97, en 98.

Indien een of meer dezer bankpapieren in betaling of ter verwisseling mogten worden aangeboden, verzoekt de ondergeteekende den houder derzelve, wanneer die niet genoegzaam mogt bekend wezen, aantehouden, en anders diens naam en woonplaats aan den ondergeteekenden op te geven; zullende de geen die een of meer dezer biljetten te regt brengt door den eigenaar in billijkheid beloond worden.

BATAVIA, De Resident van Batavia.
den 31sten aug. 1833. VAN CATTENBURCH.

—De Resident van Besoekie en Banjoewangie, brengt bij deze ter kennis, dat door de Kruisprauw no. 3, op den 6den juli 11., ter hoogte van Oedjong Janka, van de zeeroovers is hernomen eene prauw *Tjomplong* groot drie kojangs, lang over steven vier en twintig voeten en breed zeven en een halve voeten, beladen met 2900 stuks leggerduigen, 30 stuks oesoeken, 5 stuks planken, 14 stuks dwarshalken en 1 kromhout, thans liggende in de rivier van Besoekie.

Wordende mitsdien degenen, welke hierop eenige aanspraak kunnen maken, opgeroepen om zich voorzien van een bewijs van eigendom, binnen den tijd van drie maanden gerekend van heden, aantemelden; zullende ingeval zich niemand mogt opdoen, met gemelde prauw en la-

(Zie verder het Bijvoegsel.)

WOENSDAG den 4den September 1833.

... worden gehandeld overeenkomstig de bestaande bepalingen.
BESOEKTE, *De Resident voornoemd,*
 den 20sten aug. 1833. **DE BRUIJN PRINCE.**

VERKOOP VAN GOEDEREN.
 Op zaterdag den 14den september aanstaande, zal de ondergeteekende, in hoedanigheid van geassumeerde executeur in den boedel van wijlen den regent van Passaroeang op de Passaerbaan alhier, openbaar verkoopen, een partijje fraanje bestanden en eenige goudwerken.
P. VAN REES.
 Passaroeang, den 21sten augustus 1833.

—In den loop van de maand october, den dag nader te bepalen, zullen voor rekening van den gemeenschappelijken boedel van wijlen den Generaal Majoor *G. J. Holman*, worden verkocht de volgende vastigheden:
 Ten eerste. Het landgoed, Passaroeang, gelegen te palen ...
 Ten tweede. Het landgoed Klein Pondok Gedas, 7 palen ...
 Ten derde. Het landgoed Tjichinang, bij de 28ste paal aan de weg naar Buitenzorg.
 Ten vierde. Het landgoed Nengewar, als voren.
 Ten vijfde. Het woonhuis gelegen te Buitenzorg, thans geoccupeerd wordende door den weldelen gestrengen heer *B. J. Elias*.
 Het woonhuis op Buiswijk.
 Koopwijzen en condities zijn na drie weken (gerekend van heden, den 21sten augustus 1833) bij het Verdu Kortoor in te zien.

P. van Riemsdyk, presenteert te koop zijn huis op Molenvliet, thans bewoond door doctor *Döste*.
Veldman, Le Conge en Co., hebben pas ontvangen goud galon van 3 tot 5 duim breed, goud- en zilverdraad, goud- en silver borduur cantille en molton dekens enz.
De Nijs, Brown en Co., hebben pas ontvangen gemakte kinderleedjes, zwarte tulen en andere dames kleederen, zwarte tule en kant aan het stuk, witte kanten, manshemden, ...
 ... alsmede Anterkaansche ... hammen, rookvleesch, tongen, rozijnen in heele, halve en kwart kistjes, zuren, waaronder olijven, vruchten op brandewijn, mosterd, differente saucen, enz.

—Verkoop op regterlijk gezag. In den loop dezer maand zal door den deurwaarder bij den landraad der ommelanden van Batavia te Meester-Cornelis, ten overstaan van een dertien beneemde commissie uit den landraad, bij wege van executie publiek worden verkocht:
 Zeker stuk tuin- en zaailand zijnde een gedeelte uit een meerder partij, gelegen ruim twee uren gaans zuidwestwaarts buiten deze stad, in het westerveld het 3de deel van het blok M, sub no. 288, toebehoorende aan den inlander *Saleh*, ten behoeve van *Iman Achtmat Redjap*.
 Indien er iemand zijn mogt die enig regt, actie of prentie mogt hebben op deze vastigheid, die come en make het mij bekend.
MEESTER-CORNELIS, *De deurw. voornoemd,*
 den 3den sept. 1833. **ALIMOEDIEN.**

—Twee balen, inhoudende veertig stukken extra breede, zijdsche polstiers, in de gezochtste kleuren, gepakt volgens chineesch model, en dathalve alerst geschikt voor de chineesche markt, tot den prijs van zes en negentig gouden per stuk te bekomen bij
 BATAVIA, 3 september 1833. **G. DE RAADT.**
 —Op vendutje van vrijdag aanstaande dezer, zal men ook verkoopen eenige duizenden dakpannen van de eerste soort.
 —Extra fijne groote sponzen, eau de fleur d'orange triple, en bessensap in de stads apotheek bij
J. J. DIEMONT.

HUWELIJKEN.

Getrouwd,
P. H. ONDERDEWIJNGAART CANZIUS,
 met
A. A. E. TAMISSET.
 BATAVIA, 28 augustus 1833.

GEBORTEN.

Heden beviel voorspoedig van een dochter, de echtgenoot van
VAN OLSEN.
 BATAVIA, 28 augustus 1833.

—Bevallen van eenen zoon, de echtgenoot van
H. P. FOCQUIN.
 BATAVIA, 29 augustus 1833.

—Bevallen van een dochter, de geliefde echtgenoot van
VAN LAMMEREN.
 WELTREVREDEN, 28 augustus 1833.

—Heden beviel gelukkig van eenen zoon, vrouwe *J. C. T. Verploegh*, geb. *Chéssé*.
 BATAVIA, den 2 september 1833.

—Heden beviel voorspoedig van eenen zoon, de geliefde echtgenoot van
F. H. DOORNIK.
 BATAVIA, den 2den september 1833.

STERFGEVALLEN.

Heden overleed mijn geliefde echtgenoot, *Cornelis Sint Nicolaas*.
 Debiteuren en Crediteuren worden verzocht zich te voegen binnen zes weken, gerekend van heden bij de
Testamentaire executrice,
ELISABETH MINGAARS,
 weduwe *Sint Nicolaas.*
 WELTREVREDEN,
 28 augustus 1833.

NAGELATEN BOEDELS.

De Weeskamer te Soerabaja, roept bij deze elk en een legelijk op, die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan den boedel van wijlen den alhier overleden particulieren zeevarenden *Joseph Fransisco*, om daarvan aan gifte of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden gerekend van heden.

Namens de Weeskamer.
De Secretaris,
OOSTHOEK.
 SOERABAJA,
 27 augustus 1833.

—*Prodeo.* Alle de genen die iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn, aan den boedel van wijlen den te Malang (Residentie Passaroeang) abintestato overledenen gensioneerden sergeant *Nicolaas West*, worden verzocht binnen

De Agenten der Soerabajasche weeskamer te Passaroeang.
 PASSAROEANG,
 den 21sten aug. 1833. **J. J. RIEMS.**
J. F. JACOBSZ.

—*Prodeo.* De weeskamer te Soerabaja, roept bij deze elk en een legelijk op, die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan den boedel van wijlen den alhier overleden particulieren zeevarenden *J. Lourier*, om daarvan aan gifte of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden gerekend van heden.

Namens de Weeskamer.
De Secretaris,
OOSTHOEK.
 SOERABAJA,
 den 21sten augustus 1833.

VERTREKKENDE PERSONEN.

Schunlan, repatrieert.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

The undersigned have this day entered into partnership and will carry on business under the firm of
Hardie & Anderson.
T. M. HARDIE.
THOM. ANDERSON
 BATAVIA, 2d september 1833.

—Kamers te huur op Goenongaharté, nabij het Paleis; adres ter lands drakkerij.
 —Bal in de militaire cantine zaterdag den 7 september 1833 vrije entree.
P. SERS.

POST-KANTOOR.

BATAVIA.
 Wordt ter kennis van het publiek gebracht, dat er op vrijdag den 6den september aanstaande, een brieven-paket voor Holland zal worden gesloten, om verzonden te worden, per het Amerik. schip *NINUS*, kapt. *Gregerson*.
 BATAVIA,
 den 3den sept. 1833. **De Postmeester,**
P. A. BIK.

